

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942. október 28.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 243. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2,50, negyedévre 7,20 Pengő
Levélcím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Elkeseredett küzdelem Egyiptomban

Az angolok minden erőfeszítésük ellenére sem tudtak eredményt elérni, bevetett páncélosaik negyedrésze már elpusztult – A japánok a déli Csendes óceánon minden idők legnagyobb tengeri győzelmét aratták és elpusztították az amerikai flotta főerejét – Novoroszijszknál és Taupszenál újabb sikereket értek el a németek, a Tereknél ellenséges erőcsoportot kerítettek be, Sztalingrádban elérték a Volgát – Berlin cáfolja azt az angol álhirt, hogy négynapos fegyverszünetet kért Sztalingrádnál

A biztos győzelem jegyében folynak a római ünnepek

Az Interinf. berlini hírszolgálat szerdai harctéri jelentésében közli, hogy Nyugategyiptomban az angolok folytatják négy nappal ezelőtt megkezdett támadásukat. Támadásuk sulypontja az arcvonalnak a Földközi tengerre támaszkodó északi része, ahol a német állásokkal szemben páncélosaik zömét vonták össze. A brit páncélosok részben önállóan, részben ausztráliai és újzeeländi gyalogos kötelékek bevonásával intézik támadásaikat. A páncélosok támadásának támogatására nagy angol és amerikai légierőket vetettek harcba az angolok, de támadásuk a négy nap óta folyó harc ellenére sem ért el említésre méltó eredményeket. A harcok jórészt még német állásokat védő aknamezőkön folynak. Ahol helyi jellegű betörést értek el, ott gyorsan bekerítették és felmorzsolták őket. Az ellenség megkísérelte, hogy egy újzeeländi utász alakulat helyi sikerét kiszélesítse és felgöngyölítse a német védelmi rendszert, a kísérlet azonban kudarcba fulladt és az angolok a harcok során 38 páncélost vesztek. Azok az újzeeländiek, akik nem tudtak elég gyorsan visszavonulni, fogságba kerültek.

Az élalameini

arcvonal déli és középső szakaszán nem került sor nagyobb küzdelmekre. Ugy látszik, hogy az ellenség az előző napokon elszenvedett rendkívül súlyos veszteségeit kell hogy pótolja, főleg páncélosokban.

A keleti arcvonalról azt jelenti az Interinf., hogy a Szovjet a Volgakönyökben folytatta tehermentesítő támadásait. Feltűnő az ellenség légierőinek erőltetett bevetése. A németek ellen támadó ellenséges repülőgépek a legkülönbözőbb gyárakból kerültek ki. Német részről megállapították, hogy a szovjet repülők jórészt gyakorlatlan kezdők, akik olyan esetlen védekező mozdulatokat tettek, hogy sokszor egyenesen nekimentek a német vadászok tüzeinek.

A szovjet csapatok itt átmeneti térményést értek el azzal, hogy lerohanták a tábori őrsöket és eljutottak a német főállásokig. Itt páncélosokat ástott be az ellenség, kétségtelenül azzal a szándékkal, hogy támaszpontokat létesítsen.

Sztalingrád városában a gyári negyedben a németek kiszélesítették korábbi sikereiket. A kohóművektől északra a Volga-part már német kezén van. A várostól északra az ellenség, valószínűleg az elszenvedett súlyos veszteségek hatása alatt, tartózkodott a nagyobb támadásoktól.

Az afrikai harctéren folyó hadműveletekről más hírforrások olyan képet festenek, amelyekből megállapítható, hogy a hatalmas erővel végrehajtott angol támadás, amely még folyamatban van, mindaddig nem ért el sikert. A Stefani olasz hír iroda idézi az angolok afrikai jelentéseit, amelyek megerősítik a teneti állítást. A Daily Express harctéri tudósítója például azt táviratozta lapjának, hogy „a jelek szerint

az olaszok

jól védekeznek, erősen tartják árkait és sok gépfegyverrel rendelkeznek. A németek elkeseredetten harcolnak. A veszteségek mindkét oldalon igen súlyosak”. Más angol sajtóirodák óva intik közönségüket a gyors és könnyű győzelem hiedelmétől.

A Popolo di Roma c. olasz lap Magyarországra kissé későn érkezett jelentése megállapítja, hogy az ellenség a harcok első két napján 253 harcikocsit és 29 repülőgépet veszített. Ez a tény magában is bizonyítja, milyen szilárd ellenállásba ütközött a brit támadás. Az olasz lap azt a megjegyzést fűzi még jelentéséhez, hogy az olasz nép szilárd hittel néz a jövőbe. Ugyancsak ez a lap idézi berlini illetékes katonai körök véleményét, mely szerint az angolok ezer harcikocsival indították meg támadásukat és már eddig is elvesztették a bevetett harcikocsik egyegyed részét.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint El Alameinnél csak egy 14 kilométeres arcvonalszakaszt tartanak az angol és skót csapatok, míg az arcvonal többi részén az angolok segédnépei harcolnak.

A Csendes óceán

déli részében tovább folyik a nagy japán–amerikai tengeri és légitámadás, mint Tokióban közölték. Bár a harcok még folynak és így nem állapítható meg azok mérlege, már is leszö-

gezhető — mondja a jelentés, — hogy ez a tengeri ütközet a legnagyobb a háború megindulása óta. Az ellenség már az első napon pótolhatatlan veszteségeket szenvedett. Az ellenség hatalmas erőket vont össze és az volt a célja, hogy a japánok elleni támadással döntést erőszakoljon ki a Salamon szigetek térségében. A harcokról tegnap közölt első eredmények mutatják, mennyire nem sikerült ez az amerikai terv. Jellemző a japán siker nagyságára, hogy a tegnap ismertetett eredményt nappali harcokban érték el. Fontosabb azonban az a körülmény, hogy sikerült meggátolni az ellenséget céljai elérésében.

Tokióban megállapítják még, hogy a japánokat nem érte váratlanul a nagy amerikai támadás, arra megfelelően felkészültek és úgy osztották el tengeri erejüket, hogy az a legnagyobb csapást mérhesse az ellenségre. Az elért eredmény ennek a stratégiának a sikere. A japánok ezzel minden idők legnagyobb ten-

geri sikerét érték el és elpusztították az amerikai hadiflotta főerejét.

A tengeri csatával egyidejűleg tovább folynak a szárazföldi és légi harcok is. A Salamon szigeteken változatlan hevességgel tombol a csata. Port Darwin ellen újabb támadást intéztek a japánok és mint ausztráliai részről beismerik, nagy károkat okoztak. Hongkongot viszont az angolszások bombázták. Japán jelentés szerint egy támadó gépet lelőttek. Az ellenséges bombák nem okoztak jelentős károkat.

Amerikában a csendesóceáni tengeri csatával egyidejűleg ünneplik a tengerészet napját. Jellemző, hogy Knox ezalkalomról mondott beszédében nem tért ki a csatára és a veszteségekre, hanem arról beszélt, hogy a szövetségeseknek a háború után hatalmas hajóhaddal kell rendelkezniük, ha megakarják tartani a békét. Elismerte, hogy a szövetségesek nagyon sok hibát követtek el és csodálatosnak mondta, hogy nem történt még több hiba.

Német hadijelentés

A vezéri főhadiszállás szerdai hadijelentés közli, hogy a német csapatok Novoroszijszktól északkeletre többnapos súlyos harcok után elfoglaltak egy fontos dombláncot. Tuapszétől keletre rohammal bevettek egy sok harciberendezéssel megerősített és szívesen védett készenléti állást és az ellenség minden ellentámadását annak véres veszteségei mellett visszaverték. A légierők támadták az ellenséges állásokat és bombázták Tuapsze városát és kikötőjét. Egy hatezer tonnás tartályhajót megrongáltak. A Terek folyótól nyugatra saját támadásukat sikerrel vitték előbbre a németek és ellenséges erőket kerítettek be.

Sztalingrádban, a kenyérgyártól keletre egészen a Volgáig vitték előre támadásukat a németek és elfoglaltak egy nagy ellenséges erővel megrakott házcsoportot. A vasutak és a Káspi tenger célpontjai ellen intézett légitámadások során súlyos veszteségeket okozott az ellenségnek. A német bombák elpusztítottak 11 tehervonatot és elsüllyesztettek egy 3000 tonnás kereskedelmi hajót,

egy tartályhajót, 1 kereskedelmi hajót és két őrhajót pedig megrongáltak, illetve felgyújtottak.

El Alamein körzetében tovább folynak a súlyos elhárító harcok, különösen az északi szakaszon, ahol kölcsönös támadások és ellentámadások váltják egymást. A gyalogság és páncélos erők összecsapása során elkeseredett küzdelemben a németek megtartották egy fontos magaslati állást. Az ellenség a harcokban újabb 53 páncélost és 22 repülőgépet veszített.

Nyugatfranciaország felett három brit gépet lelőttek. A köd leple alatt néhány ellenséges bombázó berepült az északnémet partvidékre, ahol a lakosságnak kisebb kárt okozott.

A londoni rádió jelentést adott, mely szerint a németek a Vöröskecskét közvetítésével javaslatot tettek a szovjet kormányoknak négynapos sztalingrádi fegyverszünetre, amit az ellenség nem fogadott el. Ez az álhír azon angol hazugságok sorába tartozik, amelyekkel el akarják palástolni Sztalingrád védelmének feltartóztatatlan összeomlását.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

Kedd—Csütörtök

HALALUGRÁS

Dráma a cirkusz izgalmos világából
Főszerepben:

HARRY PIEL

Pótműsor: magyar és olasz híradó.

PÁRIS ÉRSEKE VICHYBEN

Vichy, október 28.

(NTI) Páris érseke Vichybe utazott és felkereste Pétain tábornagyot és Laval miniszterelnököt. Hivatalosan közlik, hogy a látogatás

nem lépte túl a lojalitás határát. Valószínűnek tartják, hogy a látogatás során módját találták annak, hogy kiküszöböljék azokat a zavaró momentumokat, amelyek a zsidó kérdés rendezése kapcsán felmerültek. Páris érseke kifejtette a püspöki kar magatartását ebben a kérdésben. A püspöki kar ugyanis vallási és egyéb okokból nem mindenben helyesli a kormány rendszabályait.

SULYOS NEHÉZSÉGEKKEL KUZD
AZ AMERIKAI TERMELÉS

Genf, október 28.

(Német Távirati Iroda) Az angol Times new-yorki jelentése szerint az Egyesült Államok haditermelése nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Nyilván tulgyorsan építették ki a haditermelést és emiatt hiányok álltak elő. Sem a munkásság munkabaállítás, sem a termelés megszervezése nem tervszerűen történt, amelyek súlyos következményei vannak.

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 294

Kedd—Csütörtök

Csak 16 éven felülieknek

ILLUZIÓ

Főszerepben:

BRIGITTE HORNEI, TEODOR DONEGGE
JOHANNES HEESTRS

Pótműsor: Magyar és német híradók.

BOLGÁR—ROMÁN LAKOSSÁGCSERE

Délkelet-Európában, mint Bukarestből jelentik, újabb átköltözési akció van folyamatban. Romániában és Bulgáriában tárgyalásokat indítottak meg, amelyek a két állam közötti népesség egy részének kicserélésére irányulnak. A crajovai megegyezés értelmében Dél-Dobrudzából, amelyet Bulgáriához csatoltak, már hazaköltöztették a románokat. Az új átköltözési akciót most mind a két ország egész területére kiterjesztik. Romániában 320.000 bolgár él, akik közül 300.000 Besszarábiában földműves, 15.000 bolgár él a Bánátban, a többi pedig Bukarest környékén konyhakertészkedik. A Bulgáriában élő románok száma nagyon csekély, egy-két ezerre becsülhető, s főképpen Vidin környékén és a Timok-völgyében élnek. A Romániából hazaköltöző bolgárokat Nyugat-Tráciában fogják elhelyezni és az első részük, körülbelül 50.000 bolgár november 30-ig már meg is érkezik oda. Romániából azonkívül a Bugtól keletre élő román pásztorokat is hazaköltöztetnek. Hogy mennyi a pontos számuk ezeknek, azt nem lehet megállapítani, a románok 50.000—300.000-re becsülik létszámukat.

BRAZILIÁBA ÉRKEZETT A PORTUGÁL
TRÓNKÖVETELŐ

Az NST jelenti, hogy don Duarte Nuno portugál trónkövetelő feleségével együtt Clapper repülőgépen Braziliába érkezett.

MIÉRT VÁLTOTTÁK LE A DÉLCSENDES-
OCEÁNI AMERIKAI HADERŐ FŐPARANCSNOKÁT

Amsterdam, október 28.

A Times c. angol lap foglalkozik azokkal az okokkal, amelyek miatt Gormley altengernagyot, a délcsendes-óceáni amerikai haderő főparancsnokát elmozdították állásából és azt írja, hogy bár illetékes helyen nem közöltek semmit az elmozdítás okáról, az a vélemény alakult ki, hogy Gormley leváltására azért került sor, mert a főparancsnok „tul kevés agresszivitást tanúsított”. A közvélemény részéről azzal vádolták, hogy nem akadályozta meg, hogy a japánok csapaterősítéseket szállítsanak Guadalcanál szigetére, nem semmisítette meg az ottani japán csapatokat és nem szórta szét a japán hadiflottát. Ezen kívül azzal vádolják, hogy noha a felderítő gépek idejében értesítették a japán flotta közeledéséről, meglepetésként érte a támadás és az amerikai flotta egész sor hadihajóját veszítette el a harcban.

RENDRÍVULI ULÉSRE HIVTÁK EGYBE
A CHILEI KONGRESSZUST

Lisszabon, október 28.

Mint Santiagoból jelentik, Rios elnök elnökletével 10 órás államtanács volt. Az államtanács után közölték, hogy november 15-ére rendkívüli ülésre hívják össze a kongresszust, amelyen a külügyminiszter beszámol az ország külpolitikai helyzetéről.

Egyébként az USA követségi épülete előtt többszáz diák tüntetést rendezett és követelte, hogy Washington adjon választ a semleges Argentína és Chile jegyzékeire.

MINDENSZENTEKRE

különböző
különböző KOSZORUK
izléses

nagy választékban

SZLADEK virágüzletben ZOMBOR,

Trefort utca 5.

Olaszország ünnepe

Fényes ünnepek a fasiszmus 20-ik évfordulóján

Róma, október 28.

A Marcia su Roma 20 éves fordulójára alkalmas napok óta tartó ünnepek szerdán, az évforduló napján érték el csúcspontjukat. Óriási pompával folyik az ünnepség. Délelőtt a párt, az állam és a haderő, valamint a külföldi vendégek jelenlétében megnyitották a 20 éves fasiszta forradalom állandó kiállítását, amely szigorúan történelmi alapon mutatja be a fasiszmus küzdelmeiben és eredményekben gazdag történetét, teljesítményeit és munkáját.

Pontosan délben a fasiszta párt főtitkára ünnepélyes külsőségek között átnyújtotta a Duce-nak a fasiszta párt első számú tagsági igazolványát.

Tivoliban, ugyanazon a helyen, ahonnan 20 év előtt elindultak a fasiszták Róma meghódítására, nagyszabású ünnepeket rendeztek. Az ünnepségen Bottani miniszter mondott nagyhatású beszédet.

Az egész sajtó első oldalán foglalkozik a fasiszmus ünnepeivel és méltatja Olaszország újjászületésének korszakalkotó jelentőségét és a fasiszmus világformáló erejét. A Stefani iroda szemléltető képet fest a fasiszmus munkásjelöltei tevékenységéről és impozáns számokat közöl arról, milyen összegeket fordított a fasiszta Olaszország népjóléti célokra.

A lapok kiemelik, hogy Mussolini a fasiszmustal egységet és fegyelmet adott az olasz népnek, amely elvezeti céljához, a győzelemhez. Husz évvel ezelőtt azzal a mondattal fejezte a Duce azt a beszédét, amelyben bejelentette a Róma elleni felvonulást, hogy: Győzni fogunk! Ma ez a jelszava egész Olaszországnak.

A német sajtó vezető helyen méltatja a fasiszmus ünnepeit és a győzelembe vetett mélységes hitének a kifejezését ebből az alkalomból is.

Mussolini:

Népeink közös harcát
győzelem fogja koronázni

A Duce fogadta a Marcia su Roma ünnepeire Rómába érkezett német díszküldöttséget és beszédet mondott.

A Duce hangsúlyozta, hogy a háború három éve alatt vívott közös küzdelmek szoros bajtárs

síasságot fejlesztettek ki Németország és Olaszország katonái között, majd így fejezte be beszédét:

— Népeink közös harcát a győzelem fogja koronázni!

A japánok eddig 59 amerikai hadihajót
süllyesztettek el, harminchetet pedig megrongáltak

A császári főhadiszállás jelentése szerint az amerikai hadiflotta eddig 59 elsüllyesztett és 37 súlyosan megrongált hadihajót veszített a japánokkal vívott harcban. Augusztus közepéig hat csatahajót, 7 repülőgépanyahajót, 17 nehéz és

könnyű cirkálót, 8 rombolót és két különleges hajót süllyesztettek el a japánok 26 hadihajót pedig megrongáltak. Amerika tengeralattjáró, repülőgép és szállítóhajó veszteségéről még nem közöltek összefoglaló adatokat.

Stark:

Vagy mi megyünk az ellenfélhez, vagy ő jön hozzánk

Amsterdam, október 28.

Stark tengernagy, az USA európai haderejének főparancsnoka rádióbeszédet intézett az amerikai néphez. Hangoztatta, hogy a második arcvonal megvalósítása a tengeri utak szabadságától függ. A tengeri utak szabadsága egyedül

még nem elegendő, de előfeltétele a háború megnyerésének.

Stark így fejezte be beszédét:

— Vagy mi megyünk az ellenséghez, vagy ő jön hozzánk. (MTI).

A japánok minden vonatkozásban
jobb helyzetben vannak
ellenségeiknél

Amsterdam, október 28.

Stirling amerikai tengernagy kijelentette, hogy a Csendes óceánon a japánok minden vonatkozásban jobb helyzetben vannak az amerikaiakkal. A japánok ott vehetik harcra hadi-

flottájukat, ahol jónak látják, anélkül, hogy ezzel más hadszíntereken veszélyeztetnék a helyzetüket. Ezzel szemben az amerikai flottának egész sor támaszpontot kell védelmeznie.

Nogues:

Marokkót kérlelhetetlen eréllyel védelmezzük

Vichy, október 28.

Darlan tengermagy északafrikai körutja során Mers el Kebirbe érkezett, ahol meglátogatta a múlt évi angol támadás során hősi halált halt katonák sírját, majd szemlélt tartott a kikötőben.

Nogues francia főbiztos ebből az alkalomból nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és ki-

jelentette, hogy keserűen fognak csalódni azok, akik azt hiszik, hogy Marokkóban kedvező fogadtatásra találhatnak. A tengerpartot épp olyan jól kiépítették, mint a nyugatafrikait és a ben-szülöttek a kormány hívására előjönnek falvaikból, hogy megvédjék a francia birtokokat. A főkormányzó így fejezte be beszédét: Marokkót kérlelhetetlen eréllyel védelmezzük majd.

„Vagy én öllek meg téged, vagy te engem!”

A gyilkos zombori pékmester a bíróság előtt

Mint tegnapi számunkban már megírtuk, a zombori királyi törvényszék Winter-Kócs Rezső dr. hármastanácsa szerdára tűzte ki Damjanovics Fülöp 67 éves zombori pékmester gyilkossági bűnperének főtárgyalását.

Damjanovics ez évi augusztus hó 17-ről 18-ra virradóra a Holló utcai pékműhelyben egyetlen késszurással megölte társát Miladinovics Sztoján 38 éves pékmestert, majd tettének elkövetése után megszökött. A rendőrség a nyomozás során fényt derített a gyilkosság lefolyására, amely a gyilkosnak a főtárgyaláson tett vallomásaival részben egyezik is.

Damjanovics Fülöp még juniushan találkozott Miladinovicssal a piacon és kérte, hogy keressen neki egy társat az üzletbe. Miladinovics azt mondta neki, minek kell keresni társat, amikor itt van ő és az üzemből nagyon szívesen betársul. Azonnal elmentek Turner Ferenc pékmesterhez és bérbe vették a pékműhelyt. Egész augusztus hónapig minden zökkenő nélkül dolgozott a két cégtárs, s körülbelül a hónap közepén Damjanovics azt ajánlotta, hogy nézzék meg, a két hónap alatt mit jövedelmezett a sütőde. Miladinovics azt mondta Damjanovicsnak, ki sem írni sem olvasni nem tud, hogy eddig 300—400 pengőt fizettek rá az üzletre. Az öreg pékmester nem hitte Miladinovics állítását, mert sokkal több készletük volt mindenből, mint mikor megnyitották a pékséget. A következő napokon napirenden volt közöttük a veszekedés, amely egyre jobban elmérgesedett. Damjanovics egy alkalommal megfenyegette társát: »Vagy én öllek meg téged, vagy te engem, de ez így nem lehet tovább». Ezzel fenyegette meg Miladinovicsot a gyilkosság előtt 5—6 nappal is, de Miladinovics azt válaszolta, hogy nem fél Damjanovicsától.

— Elhiszem, hogy nem félsz tőlem. — válaszolta Damjanovics — mert erősebb is és fiatalabb is vagy, mint én. De figyelmeztetek: nem lesz jó vége a dolognak. Add vissza a pénzemet és én elmegyek.

Damjanovics vallomásaiban a következőképpen adta elő a gyilkosság lefolyását, amely nagyon is eltér a rendőrségen tett vallomásától:

— A gyilkosságot megelőző éjszakán egy félórával előbb keltem fel, mint szoktam és felkeltettem Sztoját is. Ezen ismét összeszóalkoztunk. Sztoján engem dühösen szidott, hogy miért keltettem fel ilyen korán. Erre én azt mondtam neki, ha akarod, menj vissza a szobádba és fekjüdj le. Sztoján nagyon dühös volt és arculütött. Erre én felkaptam a kenyérvágó asztalról a kést és beleszurtam a hasába.

Damjanovics elmondja még, hogy Sztojánovics ki akarta dobni az üzletből. Nem tudja az okát, hiszen ő hozta be fiatalabb társát a pékségbe. Később a keresztkérdések sulya alatt megtört az öreg Damjanovics és megismételte a rendőrségen tett vallomását.

Az elnök arra a kérdésre, hogy be-

ismeri, de másként nem lehetett kiegyezni társával.

Turner Ferenc vallomásaiban elmondja, hogy hallotta a cégtársakat többször is veszekedni, de nem gondolta, hogy a veszekedéseknek komolyabb következményei is lesznek. Határozottan emlékszik arra, hogy a vádlott a letartóztatásakor azt mondta a rendőrszínhelyettesnek: »Azért szurtam meg, mert pofonütött.»

Turner Ferencné a gyilkosságot megelőző este hallotta Damjanovics és Miladinovics vitatkozását, akik meg is egyeztek abban, hogy aki kilép az üzletből, annak a másik ad 200 pengőt. A gyilkosságról a következőket adja elő:

A kritikus éjszakán körülbelül egy és két óra között Miladinovics felzörgette őket, hogy kötzsék be sebét, az öreg megszúrta. Ágyba fektették és Miladinovics felesége egy lepedőért szaladt. Miladinovics ekkor még eszméletlen volt és azt mondta: **Nem gondoltam volna, hogy az öreg ezt teszi velem.**

Ezután mindig rosszahodott a sebesült állapota, majd rövid idő múlva elvesztette eszméletét. Rengeteg vért vesztett. Nem hiszi, hogy Damjanovics felkeltette volna Miladinovicsot, mert annak volt ébresztőórája és mindig pontosan kelt fel, s az órát azután magával vitte a pékműhelybe. A gyilkosság után az ébresztő órát a földön találták meg a pékműhely ajtajában. Ő nem hallotta, hogy Damjanovics mondta volna a rendőröknek, vagy a nyomozóknak, hogy Sztoján megütötte.

Bus Barna Pálné lakó viszont hallotta, mikor Damjanovics magyarul mondotta a rendőrszínhelyettesnek, amikor a bilincseket az öreg csuklójára rakta, hogy Miladinovics arculütötte. Erre meg is esküdött.

Ozv. Miladinovics Sztojáné elmondja, hogy 8—10 nappal a gyilkosság előtt férje elmesélte, hogy az öreg megfenyegette, de egyikük sem hitte komolyan, hogy Damjanovics beváltja ígéretét. A gyilkosság éjszakáján férje, nem sokkal azután, hogy kiment a műhelybe, halálsápadtan jött vissza a szobába és azt mondta neki: »Ljubica kelj fel, mert megszurt az öreg.»

Nem igaz Damjanovics azon állítása, hogy az ura megütötte volna. Az a kés sem volt soha a kenyérvágó asztalon, amellyel a gyilkosságot elkövette Damjanovics, valószínű tehát, hogy a gyilkosságra már órákkal előbb készült az öreg. A rendőrségen felvett jegyzőkönyv szerint Damjanovics a gyilkosságot megelőző este 9 óra kor lefeküdt, és éjjelig készült arra, hogyan végezzon társával. Végül úgy határozott, **hogy amint társa belép a pékműhelybe, leszurja.**

Miladinovics nem is gondolt arra, hogy Damjanovics orvul fogja leszurni, de nem is védekezhetett támadója ellen, mert a pékműhelyben sötét volt. A váratlan szurás Damjanovicsot a hasán érte alulról felfelé és az éles kés pengéje a máj ütőerét átvágva elvérzést és biztos halált okozott.

Érdekes megemlíteni, hogy Damjanovics Fülöp tettének elkövetése után anny-

ra megrémült, hogy hiányos öltözetben me nekült el a pékműhelyből. Az éjszakai őrszem az Erzsébet ligetben találta meg az egyik padon magába roskadva. Az őrszem először azt hitte, hogy részeg emberrel van dolga, Damjanovics azonban — miután azt hitte, hogy már is elfogták — bevallotta nyomban, hogy leszurta társát.

Damjanovics a főtárgyaláson úgy akart könnyíteni helyzetén, hogy 76 évesnek mondotta magát, inataiból a törvényszék azonban megállapította, hogy csak 67 éves. Vallomásaiban is úgy állította be a gyilkosságot mintha Miladinovics támadta volna meg először. A tanuvallomások és a bizonyítékok azonban megdöntötték vallomását és az orvosszakértők véleményét teljesen megtörtén hallgatta végig.

A tárgyalás lapzártakor még folyik.

Nemesmiliticsi levél:

Kulturmunka falun

A kukorica betakarítása már befejeződött és az őszi vetések munkálatai a kedvező időjárás következtében szintén a vége felé járnak. A munkáskezek majd lassan megpihennek, de a földmives lelkek nem akarnak pihenni a téli hónapok alatt: művelődni kívánnak. Még nem felejtették el azt a sok szép előadást, amit a múlt télen élveztek végig és már tömegesen érdeklődnek, hogy mikor kezdjük meg a vasárnapi közművelődési előadásokat.

A kultur-munka előkészítése már megindult: az iskolán kívüli népművelési bizottság már meg alakult és a már az elmúlt télen aktív munkát végzett a közművelődési fiókkal teljes egyetértésben összeállította a téli programot. Végig ment a falun a dobszó, de az iskolás gyerekek is viszik haza a meghívást: „Írástudatlan vagy iskolázatlan felnőttek Halottak napján jöjjenek beiratkozni az iskolába a téli tanfolyamokra. Ne szégyeljenek gyermekeikkel együtt tanulni, mert minden magyar embernek műveltenek kell lennie.” S bizvást reméljük, hogy a hívásnak meg is lesz az eredménye, hiszen tavaly is több mint 40-en kaptak ilyen uton bizonyítványt. Az idén kétféle tanfolyamot tervezünk: egyet a teljesen írástudatlanok részére, egy másikat a haladók számára.

Ezeknek az előadásoknak megvannak a maguk sajátos élményei: apa s fiu — mindketten sok évvel túl az iskolaköteles koron — együtt szántogatnak az abc rögös földjén s mosolyog az előadó lelke — arca azonban komoly — midőn a kérgeskező földmivel először bátorodik ki a táblához, hogy reszkető ujjakkal és kissé megilletődve belefogjon az összeadás feladatának írásban történő megoldásához. Mert fejből összeadni a legtöbbje szinte kifogástalanul tud, sőt — csodák csodája — azt is tudja valamennyi, hogy 12 mázsa és 35 kg. buzájáért hány pengőt kap a Hombártól, de hogy ez miképpen jön ki papíron, az rejtély előtte. S most a télen sok ilyen talány oldódik majd meg és sokan mennek majd tavasszal ezek a nagy gyerekek a szántóföldekre ki azzal a boldog tudattal, hogy a betű és a szám már nem értelmetlen hiábavalóság számukra. Az elmúlt áprilisi bizonyítvány kiosztás után egy jó „negyven elemista így fordult hozzám boldogan mosolygó arccal: „Milyen jó, hogy most már elolvashatom a zombori magyar feliratokat!”

S ha nehéz is az ugynevezett népművelési munka, az ilyen őszinte és a tiszta hálától mosolygó önkénytelen megnyilvánulások nyomán minden apró kellemetlenség és sok türelmes fáradozás feledve lesz, mert a jól elvégzett önzetlen munka tiszta gyönyörűsége tölti el az előadó szívét.

Körmendy István.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk el rendes tarifával, azontul érkezett hirdetésekért dupla tarifát számítunk.

Bácsalmási képeslap

Tegnap cikkünkben ismertettük, hogyan fejlődött Bácsalmás gyümölcs és szőlő termelő várossá, most pedig arra térünk ki, hogyan oldotta meg a szociális kérdéseket az almási járás székhelye. Már előljáróban le kell szögeznünk, hogy ezt is példásan oldották meg. A község vezetősége nem paragrafusokkal megbénított bürokratákból, hanem az élet szükségleteihez minden vonalon alkalmazkodó, a község ügyeit sok rátermettséggel és ugyanannyi szívvvel intéző, segíteni akaró, megértő emberekből áll.

A község élén Turmezey István főjegyző és Schoblocher Mátyás bíró áll. Mindketten nagyon sokat tettek már a község érdekében és közszereplésben, nagy megbecsülésben állanak.

Turmezey főjegyzőről mindenki szeretettel beszélt, akivel beszélgettünk. Nyolc éve intézi a község ügyeit és rengeteget tett a község fejlesztése érdekében. A község fásítása és parkozása, a sporttelep létesítése, a MOVE megszervezése és székházának felépítése, a társadalmi összefogás megteremtése jórészt az ő nevéhez fűződik. Nemcsak első hivatalnok a községnek, hanem minden fejlődés lelkes híve és irányítója, mindenütt ott van, ahol vezetni, segíteni, javítani kell. A község ügyeit a lakosság teljes megaláztatására vezeti.

Felkerestük hivatalában és rengeteg tennivalója mellett is talált időt arra, hogy röviden vázolja a község életét.

Mindenekelőtt kiemelte, hogy a községben örvendetes arányokban mutatkozik meg az

Áldozatkészség

amely nagyban elősegíti munkáját. Erre az áldozatkészségre építették fel a szociális gondoskodás intézményes megszervezését. A község a maga eszközeiből is talál lehetőséget a rászorulókat támogatására az anyagi eszközök zömét azonban a lakosság által önként vállalt szociális pótdoból befolyó összegek alkotják. A község minden polgára anyagi viszonyaihoz mérten hozzájárul a szociális kérdések megoldásához és hozzájárulását az adóval együtt fizeti. Nem kötelező ez a fizetés, de mindenki megérti a nemes célt és szívesen fizet. Az ilyen alapon össze gyűlt összegekből azután az előljárással minden bürokratikus eljárás megkerülésével, rövid uton segíti a rászorultakat. Köztámogatásra szoruló nincstelen ugyan kevés van a községben, a hadbavonultak hozzátartozóinak megsegítése azonban jelentős probléma. Ezt a Bajtársi Szolgálaton keresztül intézik. A Bajtársi Szolgálat céljaira eddig 16.000 pengő folyt be az önkéntes adóból, a befizetések azonban még folynak, úgyhogy az év végéig jelentősen emelkedhetik ez az összeg. A rendelkezésre álló összegből tüzfűt, burgonyát és más elsőrendű közszükségleti cikket vásárolnak és természetben is segítik a rászorulókat. Beszerezték a szükséges számú facipőt is erre a célra. Az árdrágitóktól elkobzott árukat ugyancsak a segélyezés céljaira szerzik meg. Így zökkenőmentesen folyik a segélyezés és mindenki aki támogatásra szorul, megkapja a segélyt, minden hosszadalmas bürokratikus elintézési mód kikapcsolásával, rövid uton.

A lakosság áldozatkészsége más téren is megnyilatkozik. Vöröskeresztes hadikórház létesítését vették tervébe. Erre a célra közadakozásból már 12.000 pengő gyűlt össze. Ágyjegyzésekre annyit adakoztak, hogy tuljegyzezték a szükségletet. A különbözeti összeget más felszerelés beszerzésére fordítják.

A közellátás

terén nincsenek nagyobb zökkenők. Természetesen a háborús viszonyok itt is érződnek. Megtették a szükséges intézkedéseket a zsrszükséglet biztosítására. Összeítették a község határában található teleslegeket és összeítették az ellátatlanokat is. Ily módon biztosították a közellátás zavartalanosságát. Tüzfűtben itt is mutatkoznak kisebb hiányok, szénből azonban van elegendő.

A községnek három középfokú iskolája van. A magyar tanyművelő polgári iskola, a most fejlődő német tanyművelő polgári és a középfokú gazdasági iskola. A három iskola egy épületben nyert elhelyezést. Egyelőre megférnek az épületben, szüksége mutatkozik azonban annak, hogy valamelyik iskolának új épületet szerezzenek. A község határában tanegyetemet épít a

mezőgazdasági iskola és lehet, hogy ide helyezik majd el a mezőgazdasági iskolát is. Ez azonban csak lehetőség.

Az építési tervek között szerepel még a vágóhid felépítése is. Azzal a meggyőződéssel bucsuzunk el Bácsalmás rokonszenves főjegyzőjétől, hogy a község fejlesztésének ügye a legjobb kezekben van.

Kereskedőkkel és iparosokkal folytatott beszélgetésünk során felvetődött kérdések közül kiemeljük, hogy a község közlekedési viszonyai nak megjavítása érdekében feltétlenül szükség van

műutra

amely Bácsalmást Szabadkával kötné össze. Mindössze hat kilométeres szakaszon nincs mű-

ut Szabadka határában. Ez a hatkilométeres hiány azonban lehetlenné teszi a közvetlen közúti közlekedést Szabadkával olyan időben, amikor a földut használhatatlan. Mindössze hatkilométeres utról van szó, amelynek kiépítése valószínűleg nem ütközik nehézségekbe és így a bácsalmásiak remélik, hogy az illetékesek eleget tesznek kívánságuknak. Szabadkának is elsősorú érdeke, hogy a műút kiépüljön.

Van a község határában egy gyógyerejű tó az ugynevezett Sóstó. A bácsalmásiaknak az a meggyőződésük, hogy ennek a tónak a kihasználása nagy mértékben fokozná a község idegen forgalmát. Gyógy helyé kellene kiépíteni a Sóstavat. Ily módon egy jelntős hasznot hozó intézménnyel gazdagodna a község.

Bácsalmás kulturális életéről holnapi számunkban írunk.

A tatárok és a Szovjet

A hadtestparancsnokság épülete előtt ülünk egy kis padon, egy hadnagy, egy zászlós-tolmács és én.

Beszélgetés közben nagy géppuskázásra letünk figyelmesek a város felől.

— Hát ez meg mi lehet?

A kérdésre csakhamar megkaptuk a feleletet. A város felé tekintve a báránnyelűek között két vadászgépet pillantottunk meg. Egy vadászgépünk akaszkodott össze egy Ratával s egymást géppuskázták. Mintegy öt percig tartott a légi harc. Utána a Rata elvesztette egyensúlyát és lezuhant.

— Ezzel is kevesebb van — mondta a hadnagy — bár már az utolsót látnám lelesni.

A város felől két orosz fogoly közeledik felénk minden felügyelet nélkül.

— Hát ezek kicsodák? — kérdelem tolmácsunktól.

— Ezek a mi tatárjaink. Nagyon megbízható fiúk. Mindkettő fiatal. Az egyik tizenkilenc, a másik husz éves. Nekünk dolgoznak és felügyelet nélkül járhatnak kelhetnek. Még ha elküldenék is őket, akkor sem mennének vissza a bolsevistákhoz.

Tolmácsunk segítségével szóba állunk a fiatalabbikkal.

— Hogy hívják?

— Musiz Galinosan.

— Mi a polgári foglalkozása?

— Diák. Már a kilencedik osztályba jártam és vasuti műszaki tisztviselőnek készültem. Szüleim Kazánban laktak és én Középpáziában jártam iskolába. Bátyám már régebben katona. Engem február huszónharmadikán hívtak be az 508-ik gyalogezredhez. Mi tatárok nem szívesen harcolunk a magyarok ellen, úgy tudjuk, hogy rokonaink. Már a bevonulásom napján elhatároztam, hogy az első jó alkalommal megszököm.

— Mikor, hol és hogyan szökött meg?

Azsiából egyenesen a Don mellé irányítottak bennünket. Augusztus hatodikán századparancsnokunk, egy főhadnagy hátrament, hadnagy szakasparancsnokunk pedig egyszerűen eltűnt. Rögtön azt mondtam bajtársaimnak, hogy ennél sohasem lesz kedvezőbb alkalom a szökésre, induljunk el azonnal. Beszélgetésünket azonban észrevette a politruk és az őrmester. Megfenyegettek bennünket, hogy ha a beszélgetést azonnal be nem szüntetjük, főbelőnek bennünket. Nekünk sem kellett más, előkaptuk a puskánkat és sortűzet adtunk rájuk. Mindketten holtan rogytak össze. Erre elindultunk előre. A szomszédaink átkiabáltak hozzánk:

— Mit csináltak? Fényes nappal van. A magyarok észrevesznek benneteket és lekaszálnak.

— Ne törődjetelek velem, gyertek ti is!

Erre azok is megindultak. Amikor a magyar csapatokat háromszáz méterről megpillantottuk, feltartottuk a kezünket. Nem is lőttek ránk. Annál többet lőttek utánunk hátulról a bolsevisták. De így is ötvenen jutottunk át.

— Milyen nemzetiségűek voltak, akik így átjöttek?

— Tatárok, ukránok. De voltak köztük oroszok is.

— Tulajdonképpen miért szökött meg a szovjethadseregéből?

— Mi mohamedánok vagyunk, a szovjet azt hirdette nincs Allah és elvették tőlünk mecsetjeinket. Pedig ez számárság, mert Allah igenis van, nagy és hatalmas. Mi belőlünk nem tudnak sohasem bolsevistát nevelni. Mecsetjeink bezárása után egymásután elvették földünket, jószágainkat. Belekényszerítettek bennünket a kolchozokba, hol éjjel-nappal dolgoztunk. De munkánkért sohasem kaptuk meg a rendes ellenértéket. Éhezünk, fáznak és rongyosan jártunk. Ha zugolódni mertünk, csunyán megkínítottak. Nem tartozott ritkaságok közé a halálbüntetés sem. Szüleimet és testvéreimet már nem láttam 1940 óta. Mi tatárok szabad emberek voltunk és a bolsevizmus minden szabadságot elrabolt tőlünk.

Erre hirtelen magyarra fordítja a szót:

— Hadnagy ur, alázatosan jelentem, már tudok egy kicsit magyarul beszélni és számolni is.

Egészen meglepett a fiatal tatár tiszta kiejtése. Teljesen hibátlanul beszél amit tud. Majd számolni kezd. Ezerig nagyszerűen számol. Musiz Galinosan középtermetű, barnahajú, barnaszemű, nyilttekintetű ember. Tiszta jelleműnek látszik.

— Hol tanult magyarul?

— Amíg gyűjtőtáborban voltam, őreim látták, hogy szeretnék megtanulni, ők tanították.

— És hová megy a háboru után?

— Anyára megszerettem a magyarokat, hogy a háboru után elmegyek Magyarországra. Ott akármilyen állást elvállalok. Munka közben majdcsak megtanulom a magyar nyelvet és lesz még időm arra, hogy pályáról gondolkozzam.

Hadnagy bajtársam közli velem, hogy egy dunántúli tartalékos hadnagy szeretné magával vinni a fiut. 25 hold földje van és gazdaságában alkalmazná.

Mellettünk megszólal Inkey Tibor budapesti fotosalon-tulajdonos:

— Én is szívesen elvinném magammal. Kitanítanám fényképésznek.

Tolmácsunk megkérdi:

— Lenne-e kedved Budapesten fényképésznek lenni?

— Szívesen mennék én. Édesapámtól sokat hallottam Magyarországról és a magyarokról. Minden vágyam az volt, hogy világot lássak. De a szovjet elzárta előttünk határait.

Ha jól megnézem a kis tatárt, olyan jó munkány magyar képe van. Musiz Galinosanból alkalmasint egészen jóra való magyar embert lehetne faragni.

Sz. Kovács Imre hadnagy.

ZUHANY

Apa: Megnézte a tanítóbaicsi a feladatot?

Fiu: Meg.

Apa: Nem vette észre, hogy segitettem?

Fiu: Nem.

Apa: Mit mondott?

Fiu: Hogy mindennap ostobább leszek.

KÖNYV

A Kalangya

októberi száma gazdag és értékes tartalommal jelent meg. A Délvidék magasszínvonalú irodalmi és kulturális szemléje legújabb számában Múhi János: Bácskai népszokások című cikkét, Mérei Sándor: Így megyek az ősz felé, Fekete eg alól, Ének a hegyen c. verseit, Sz. Szigeti Vilmos: A hold-halász című novelláját, Bárdosi Németh János: Juhász Gyula c. versét, Bálint Sándor: Délmagyarországi bolgár népiélet c. tanulmányát, Csuka János: Bunyevác kultúrtörésvésk Bácskában c. tanulmányát, Fekete Lajos: Nyárutó c. versét, dr. Frey Imre: A zentai csata emlékérmel c. tanulmányát és Bodrogy Szabolcs: Az anyaföld tisztelete Bácskában c. írást közli. A gazdag tartalmat bőséges irodalmi szemle egészíti ki, amelyben Herceg János, Szaltnai Rezső, Szőnyi Kálmán, Bánó István és Szily Ernő írásai szerepelnek.

Repül a kő

— Simonfay Margit regénye —

A nagy, vidéki házban aranylakodalmat ünnepelek. Együtt van az egész család, gyerekek, unokák, látszólag békés egyetértésben, meghatott szeretettel veszik körül az öregeket. De a balsors követ már elhajította egy titokzatos kéz. Repül a kő s utjában remények pókhálóját tépi szét, szíveket sebez meg, házasságokat borít fel. A család tagjai sorra ráeszmélnek, hogy olyan események központjába kerültek, amelyekből tegnap még azt hitték, hogy csak másokkal történhetnek meg. Repül a kő, s gyújtóbombaként, pusztító indulatokat lobbant lángra: halálos szerelmet, gyötörő féltékenységet, elmúlt ifjúsághoz való bünső ragaszkodást, kapzsiságot, féktelen önzést, izzó gyűlöletet. Repül a kő s békés polgárember sorstragédiák hőseivé válnak.

Simonfay Margit nem szereti a könnyű sikereket. Magasra csapta fel önmagával szemben a mértéket, de sokszínű tehetsége játszva birkózik meg azzal a nehéz feladattal, hogy a regény témáinak szereplőjének sorsát valószínűen és mégis művészi bonyolítsa.

A szárnyaló írónő fantázián, a mesteri lélekrajzon, az érdekes meseszövevényen túl még valami van, ami a regényt különösen vonzóvá teszi. S ez az a mély emberismeretből és emberszeretetből fakadó, érett, asszonyi bölcsesség, amely mondataiból kicsendül. Egy egész füzetre való szép gondolatot lehetne a könyvből kifejezni, de talán az a legszebb, amit az öregedő, okos asszony, öregedő, balga testvérenek mond:

— Én nem is szeretnék fiatalabb lenni. Itt vannak a gyermekeim, azoké az ifjúság. Én már voltam egyszer fiatal. Minden kínos erőlködés nélkül, a természet rendje szerint voltam fiatal és még akkor sem tettem sok örömmé a fiatalágomban. Miért küzdjem most vissza? Én örülök az öregségnek. Reménykedve és szeretettel gondolok rá és sóvárogva nyujtom feléje a kezem. Fiatalságunk a test rabszolgaságában telik el. A testünk állja el az utat minden elől, ami magasabbrendű, vagy elvontabb. Az öregség, a nagy felszabadító. Szelíd és jószágos, megszabadít a testünk súlyától és megengedi, hogy önmagunk fölé emelkedjünk...

A könyv Singer és Wolfner Irodalmi Intézet kiadásában jelent meg. R. L.

Kosáryné Réz Lola:

Asszonybeszéd

A ma asszonyának, az ezer gonddal küzdő feleségnek, a szerető, aggódó anyának sok-sok problémája foglalkoztatta minden eddigi regényében is Kosáryné Réz Lolát. Még humoros írásaiból sem hiányzik az az asszonyok mindennapi életének sok küzködése, komoly regényeiben pedig a legnagyobb boldogság mögött is éreztetni, hogy a napsugaras happy end csak a

Minisztertanács

A MTI jelenti, hogy a kormány tagjai tegnap délután 5 órakor Kállay Miklós miniszterelnök elnöklétével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanácson vitéz nagybacsoni Nagy Vilmos honvédelmi miniszter beszámolt a keleti arcvonalon a magyar csapatoknál és a főhadiszálláson tett látogatásáról, Bonczos Miklós ál-

lamtitkár pedig, aki telepítési kormánybiztos minőségében jelent meg a minisztertanácsban, ismertette az 1941/42. évi hazatelepítések kérdéséről és vázolta a jövő feladatait.

A minisztertanács, amely a késő esti órákban ért véget, a továbbiakban időszzerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott.

Megállapították a gyapju tipuscikkek árát

Budapestről jelentik: A közellátásügyi miniszter a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületéhez intézett leiratában megállapította a közellátási gyapju tipuscikkek legmagasabb gyári, nagykereskedelmi és kiskereskedelmi árát. A

textilüzemek kötelesek a nagykereskedőkkel, a nagykereskedők pedig a kiskereskedőkkel közölni a leszállított gyapju tipuscikkekért felszámítható legmagasabb árakat.

A Délvidéken kibocsátott betéti okmányok megjelölése

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kormány 5720/1942. M. E. sz. rendeletét, amely szerint belföldi személy tulajdonában lévő és hitelintézet által a visszafogalt délvidéki területen 1941. április 15. napja előtt kiállított takarékkönyveket, betétkönyveket és betétlapokat megjelölés végett ez év november 20-ig bezárólag az okmányt kiállító hitelintézetnél be kell mutatni. Ha az okmányt valamely hitelintézet fiókja (telep) képviselője vagy ügynöksége állította ki, az okmányt annál kell bemutatni. A bemutatásra az köteles, akinek a birtokában az okmány van, vagy aki az okmánnyal rendelkezik. A hitelintézet a megjelölés végett bemutatott okmányt ideiglenesen, legfeljebb nyolc napig elismervény ellenében visszatarthatja, ez azonban nem gátolja a betétre való újabb befizetést vagy a betétből a korlátozó rendeleteknek megfelelő kivételt. A hitelintézet a bemutatott okmányt »Belföldi 1941» megjelöléssel látja el és ha a betét dinárra szól, az okmányon feltünteti a pengőösszeget a 10 dinár = 1 pengő értékarány alapján átszámított egyenleget. Ha a hitelintézet a megjelölést mellőzi, az okmány tulajdonosa tizenöt nap alatt az erre a célra alakított döntőbizottsághoz panasszal élhet. A panaszt annál a hitelintézetnél kell benyújtani, amelyik a megjelölést mellőzte.

1941. április 15-e előtt kiállított betéti okmányt külföldről Magyarország területére behozni csak a Magyar Nemzeti Bank engedélyével lehet. Olyan okmányra, amelyet nem jelöltek meg, csak a Magyar Nemzeti Bank engedélyével lehet fizetést teljesíteni. Megjelöléssel ellátott betéti okmányra külföldinek vagy külföldi részére a hitelintézet a Magyar Nemzeti Bank engedélye hiányában a fizetést megtagadni köteles. A hitelintézet a tudomására jutott egyéni adatokat bizalmasan köteles kezelni és azokat — a bíróság kivételével — még hatóságoknak sem hozhatja tudomására.

A Délvidék legnívósabb faiskolója

HORTUS

Faiskolai Telepek
SZABADKA
Postafiók 26. — Telefon: 66.

Gyümölcsoltványok, szőlőoltványok, sorfák, dísznövények, rózsák, sövénynövények, számacapalanták vásárlása
bizalom dolga

KÉRJE nagy képes és magyarázó ingyenes árlégyvzékünkét.

Fővárosi irodánk: saját házukban:
BUDAPEST, V., Nádor u. 13. Tel.: 120-173.

mesékben zavartalan, az életben minden boldog percért küzdeni, fizetni kell.

Uj, nagy regényében, az „Asszonybeszéd”-ben Kosáryné Réz Lola öt egymást követő nemzedék életében egy egész évszázadot felölelő korban néz szembe az asszonyi élet problémáival. Asszonyokról ír, akik jók és önfeláldozók voltak, de mert a tömegnél, a nagy átlagnál különbnek, mert gondolkodtak, tanulni akartak és nem vetették magukat vakon alá a kor babonáinak, az élet sok kérdésével néztek szembe, a maguk szemével akartak nézni, a maguk fejével gondolkodni, korukkal és környezetükkel állandó összeütközésbe kerültek. De már Madách is megmutatta, hogy mindig a tömeg erősebb, Kosáryné hőseinek is rengeteg szenvedés és megpróbáltatás jutott osztályrészül. Emberi, sokszor asszonyi szenvedésüket az anyaság szent, nagy boldogsága ellensúlyozta, az a tudat, hogy a gyermekükért, annak szebb, könnyebb életéért küzdenek és szenvednek.

A nagyszabású regényciklus a török hódoltság idejében kezdődik. Fővárosban vagyunk, de békés élet helyett portyázó hadaktól való rettegés tartja ébren a vár népét, arat úgy, mint jobbágy népet. Mikor a vár ura özveggy lesz, elűzik, mert nem tudott olyan lenni, amilyennek a kor felfogása szerint, az asszonynak lenni kell. A lánya már egyszerűbb nemesi udvarházban nő

fel, az unokája bányászfár felesége lesz, így ismeri meg a polgárasszony életét. Most egy nemzedék újra viszakerül kastélyba, de az unoka újra mesterasszony és a dedunoka jobbágykunyhóban pillantja meg a napvilágot.

Mohács utáni Magyarországon kezdődik a nemzedékeknek ez a nagyszabású regénye. Egész század életét ismerjük meg belőle, az életet palotában és kunyhóban. A regény legnagyobb része a felvidéki bányavárosokban, bányatelepeken játszódik le. Ez a különösen érdekes élet színes háttere a regény tulajdonképpeni témájának, annak, hogyan éleik, szeretnek, szenvednek az asszonyok. Különböző korokban és különböző társadalmi helyzetekben találjuk ezeket az asszonyokat és látjuk örömeiket és bánatukat, életüknek igazi problémáit, minden korban és minden környezetben ugyanaz. Ut nemzedék asszonyát kísérjük végig életutjukon ebben a regényben, aminek megírásával Kosáryné Réz Lola írói pályájának legmagasabb pontjára emelkedett. A regény lebilincselően izgalmas, a korfetés mesterei és az asszonyok olyan huszárverből valók, mint amilyennek csak a legnagyobb írók tudják őket századok távlatából életre kelteni.

E nagyszabású regény izléses köntösben Singer és Wolfner Irodalmi Intézet Rt. kiadásában jelent meg.

Hírek:

OTI KORZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8. második és harmadik körzet orvosa dr. Ribb Miklós, Deák Ferenc krt. 15. UGYELETES VÁROSI ORVOS: Dr. Kontsek Ferenc, Szenttelekv Kornél utca 12. Tel. 331. — UGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Kigvó gyógv-szertár, Rákóczi ut sarok

Halálozás. Schmidt Béla asztalos f. hó 27.-én este 11 órakor rövid szenvedés után elhunyt. — Temetése f. hó 29.-én d. u. 4 órakor lesz a Hajdu u. 8. sz. gyászházból a r. kath. szertartás szerint a Szent Rókus temetőbe.

Mikesi dr. belügyminiszteri titkár látogatása Zomborban. Mikesi Sándor dr. belügyminiszteri titkár a napokban látogatást tett Zomborban, hogy megállapítsa a városháza létszáma megfelel-e a gyakorlati szükségletnek. Ezután megtekintette a városi üzemeket, ahol szintén a személyzeti kérdésekről tárgyalt.

Szombaton nem dolgoznak a szerkesztőségek. Illetékes hely intézkedése értelmében szombaton, október 31.-én a napközi, november 1.-én vasárnap pedig a reggeli lapok nem jelenhetnek meg. Ennek megfelelően valamennyi lapnál szerkesztőségi munkaszünet van szombaton.

A közellátási hivatal megkezdte a burgonyavásárlási engedélyek kiadását. A burgonyavásárlási engedélyek ügyében a közellátási miniszterium kiadta a rendeletet s a zombori közellátási hivatal megkezdte a burgonyavásárlási engedélyek kiadását. A közellátási hivatal felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az igénylőskor azt a termelőt is meg kell nevezni, akitől a burgonyát vásároljuk.

SZEGEDEN VAN DOLGA?

A „ROYAL”-ban szálljon meg!

A halottak ünnepén csak délután 5 óráig szabad a temetőkhöz tartózkodni. A belügyminiszterium rendelete értelmében sírok kivilágítása az egész ország területén tilos. A zombori rendőrkapitányság ezzel kapcsolatban rendeletet adott ki, amely szerint október 31.-én, november 1.-én és 2.-án a temetőket délután 5 óráig el kell hagyni. Aki ez ellen vét, az kihágást követ el.

Jótekonycélú műsoros estet rendez a zombori Baross Női Tábor. A zombori Baross Női Tábor, november 7.-én, szombaton este 7 órai kezdettel jótekonycélú műsoros estet rendez a Városi Színházban. Az est tiszta jövedelmét a szegénysorsu gyermekek felruházására fordítják. Az est gazdag és változatos műsorának ismertetésére később visszatérünk.

Különbejárata

butorozott szobát keresek november 1.-re vagy 15.-re. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Az országos 42 tagú bizottság csütörtökön délelőtt ülést tart.

A hadigondozó egyesület Péterrévei gyűjtése. Vasárnap a hadigondozó egyesület a szociális misszió bevonásával gyűjtést rendezett, este pedig színelőadás volt, amely szép erkölcsi és anyagi sikerrel végződött. Az előadás bevezetésül Osgyáni Géza nyugalmazott tanító mondott beszédet majd Belényei István adóügyi jegyző a szociális misszió működését ismertette. Az előadáson megjelent dr. Takács Ferenc plébános országgyűlési képviselő is.

Új községi bíró Péterrévén. A főszozga bíró Korbecz Gyula lemondott községi bíró helyére Horváth János Gergely gazdát, albirónak Szabó Imre Vilmost, esküdtnek pedig Tóth János gazdát nevezte ki.

Zombor gondoskodik a lakosság zsirszüükségletéről

Zombor város zsirellátása érdekében Cserta Péter dr. polgármester elrendelte a bérhizlalási szerződések kötését. Bérhizlalási szerződést azok köthetnek, akik 20 katasztrális hold szántóföldnél kisebb területtel rendelkeznek. Ilyen szerződések kötése a gazdáknak is érdekében áll, mert a polgármester kieszközölte a közellátási miniszteriumban, hogy azok, akik szerződést kötnek a várossal, a beszolgáltatandó kukoricamennyiségből minden lekötött sertés után 3 és fél métermázsát megtarthatnak. A bérhizlalási szerződéseket a városházán kötik az I. emelet 26. sz. szobában.

A Levente egyesület alakuló közgyűlése Gomboson. Gomboson megalakult a Levente egyesület. Az alakuló közgyűlésen Hervanek Odön a gombosiak népszerű és lelkes papja mint korelnök elnökölt. A Levente egyesület célját és feladatait Szügyi főhadnagy járási levente parancsnok, Tarján János községi főjegyző és Béla Miklós igazgató-tanító, levente vezető-főoktató ismertették. A közgyűlés egyhangulag megválasztotta a tisztikart. Elnökké Popják Nándor arm. társ. igazgatót, titkárrá Béla Miklós igazgató tanítót, jegyzővé Timer János arm. társ. nyilvántartót, pénztárossá Náray Márton községi pénztárost választották, majd megválasztották a választmányt, élén Hervanek Odön plébánossal. Popják Nándor elnök a tisztikar nevében megköszönte a bizalmat és ígéretet tett, hogy mindig arra fognak törekedni, hogy a leventeegyesület céljainak és feladatainak mindenteljesen megfeleljen.

A keleti arcvonalra utazó honvédegyének figyelmébe. A MTI jelenti, hogy illetékes helyen felhívják a keleti arcvonalra utazó honvédegyének figyelmét arra, hogy november 1-től Munkácsra át Lavocséra kell utazniok. A budapesti keleti pályaudvarról november 1-től Hatvan—Miskolc—Sátorajaujhely—Csap—Munkácsra át közvetlen vonat közlekedik, amelyre a honvédegyének felszállhatnak és a pályaudvari rendszertől vagy katonagondozó kirendeltségnél jegyet kérhetnek. Más útvonalon ne utazzanak honvédeink, mert ezzel csak felesleges fáradtságnak teszik ki magukat.

Gabonaeltitkolók a zombori törvényszék előtt. Csepel Pál 42 éves földművest a zombori törvényszék gabonaeltitkolásért 20 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Mackovics János, hácsi földművest, aki másfél métermázsza gabonát titkolt el, bizonyítékok hiányában felmentette a törvényszék.

Vérátömlesztést hajtottak végre a dán királyon. Kopenhagenből jelentik, hogy a dán király állapota javul. Az ősz uralkodón vérátömlesztést hajtottak végre. Betegsége idejére a trónörökösre ruházta uralkodói hatalmát.

Földrengés. A budapesti földrengés-tani obszervatórium műszerei szerdán hajnalban Budapesttől 1.600 kilométernyire földrengést jeleztek. A földmozgás Budapesten 20 percig tartott.

Fejszével leütötte szomszédját, aki belehalt sérülésébe. Szatmári Péter topolyai kocsmáros éjszaka megfáradta Kálcsovicz Ferenc napszámot. A fiatal ember kitért a támadás elől. Szatmári azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem megleste Kálcsoviczot annak kapujában és konyhakéssel támadt rá. Kálcsovicz a házból fejszét hozott és leütötte támadóját. Szatmári belehalt sérülésébe.

Délután kulcsot vásárolt — éjjel betört. Ij. Kanc Dezső kishegyesi lakos alkulccsal behatolt Tóth Mária kishegyesi ke reskedő üzletébe. A pénztárfiókból 220 pengő készpénzt, a cukorkás szekrényből pedig csokoládét vitt el. A kulcsot, amelylyel az üzlet ajtaját kinyitotta a délután folyamán ugyanebben az üzletben vásárolta. A topolyai járásbírószágon Rigvitsky Mihály büntetőjárásbíró két hónapi fogházra ítélte.

Tiltott határátlépésért 50 pengő pénzbüntetés. A zombori törvényszék Weber István 31 éves hódási földművest tiltott határátlépésért 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Weber 1941-ben lépte át a német határt. Azzal védekezett, hogy munka nélkül volt és ezért ment Németországba.

ÖRÖK SZERELEM

- Mi megy a moziban?
- Az „Örök szerelem”. Eljössz megnézni?
- Nincs, csak egyórai időm.
- Az „Örök szerelem” sem tart tovább!

Agyonszúrtak egy sofírt Bácsföldváron. Megyeri Ferenc autóvezető kocsijával az utcán várakozott. Szabó Pál községi csordás arra hajtott kerékpáron és Megyeribe kötött, hogy elállta előle az utat. Ebből szó váltás támadt, majd Szabó késével leszúrta Megyerit. Megyeri fegyverrel védekezett, de a lövés után összerokkadt és meghalt. Szabó folytatta az utját, de a hajtott valamit leest kerékpárjáról. Akkor látta, hogy fején seb tátong. Az újvidéki kórházba szállították.

Zsidócsillagot festettek egymás házára. Dill Gotfrid szeghegyi lakos házának falára ismeretlen tettes zsidócsillagot festett. Dill erre másnap éjjel, Morel Miklós házára is zsidócsillagot festett, mire Morel va gyonrongálás miatt feljelentette. Dill jogerősen hét napi elzárásra ítélték.

Ötszáz pengő értékű ruhát lopott egy újvidéki tolvaj. Balog Sándor gyári munkás feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes behatolt a lakásába a nyitott ablakon s onnan 500 pengő értékű ruhát lopott. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, amely rövidesen eredménnyel zárult. Elfogták Argyelán János 29 éves nagyváradi születésű állásnélküli és lakásnélküli pincért aki bevalotta, hogy ő lopta el Balog ruháit. A rendőrség kihallgatása befejezése után Argyelánt átszállította az ügyészség fogházába.

CSALÁDI ÉLET

Feleség: Utoljára kérdem, kijössz onnan az asztal alól?

Férj: Nem, azért sem! Egyszer meg kell mutatnom, ki az ur a háznál.

Andrásfalva székely telepés községnek a honvédek ajándékoztak harangot. A harangszentelést ünnepség keretében tartották meg. A budapesti hiradó zászlóalj vezetője vitéz Zách Károly alezredes válogott honvédekkel érkezett az ünnepség színhelyére. Demse Péter lelkész fogadta a testvéri szíjjel ajándékot hozókat és a harangot meghatóttan köszönte meg. A harang külső felén a következő szöveg olvasható: »Rabszolgaságból kiszabadult hangod isten tiszteletét hirdessen a szabad magyarnak». Andrásfalvának ajándékozta a budapesti m. kir. hiradózászlóalj 1942. IX. 19.-én.

A királynő fürdőkádja. (MN) Az angol kormány a háború következtében beállott pénzügyi zavarokon most többek között államtulajdonban levő nemzeti ritkaságok eladásával igyekszik segíteni. Röviddel ez előtt például Londonban Viktória királynő fürdőszeke került elárverezésre. Ez a fürdőkád egy gyaloghintőszerű zárt alkotmány, melyben a felség ülve foglalt helyet. Adott jelre a felség környezete elhagyta a tengerpartot, mire a királynőt a székekkel együtt körülbelül térdmagasságig behelyezték a vízbe, majd két perc leltével ismét partra szállították. Még érdekesebb volt III. György király fürdője, aki, ha nagyritkán fürdésre szánta el magát, ez alatt az idő alatt egy zenekarral az angol nemzeti himnuszot játszatta magának.

Baross hír

A Baross Szövetség felhívja a zombori iparengedélyes keresztny szakkereskedőket és műszaki cikkel kereskedőket, hogy címüket hivatkozással Zombor thj. sz. kir. város polgármesterének 16600/1-kig. 1942 számú rendeletére közöljék minél előbb a M. Kir. Ipari Anvaghivatal Fa és Papirosipari osztályával. Budapest, Fő utca 68.

SPORT

A hetedik forduló után

A vasárnap lezajlott hetedik forduló sok meglepetést hozott. A legnagyobb szenzáció a temerini csapat nagyarányú győzelme Békéscsabán. Ilyen arányú győzelem még saját pályán is nagy teljesítmény számba megy, de idegen pályán igazán szenzációs eredmény. Érdekes itt megemlíteni, hogy Békéscsabán érték el eddig a legnagyobb eredményeket, az egyik a Békéscsabai MÁV 8:1-es győzelme a Bezdáni SE ellen s most a másik ugyancsak Békéscsabán, de most az otthoni csapat szenvedett 6:1 arányú vereséget. Meglepetés számba megy a Bezdáni SE veresége saját pályáján az utolsó előtti helyen álló Mezőkovácsháza TE-től. Nagy esemény még az UTC veresége Baján, ami egyúttal az első veresége az eddigi első helyezettnek ebben a fordulóban. Meglepetésnek vehető még az utolsó helyen álló Bácsalmási MOVE-nak eldöntetlen eredménye a Bácskával, habár a múlt heti beszámolóinkban megjegyeztük, látván előző héten a bácsalmásiak játékát, hogy a bácsalmásiak képesek arra, hogy kellemetlen meglepetést idézzenek elő bármely csapatnak.

Mint azt a múlt heti beszámolóinkban megjegyeztük a hetedik forduló ismét nagy változásokat hozott a táblázaton, különösen az első helyek körül.

Az első helyre a Bajai TISE került 12 ponttal. Igaz, hogy 1 mérkőzéssel többet játszott mint a többi csapatok (Békéscsabával) s így jutott az első helyre, mert ha azt vesszük tekintetbe, hogy eddig 4 pontot veszített, míg az Újszegedi TC és a Temerini TC csak háromat, világos, az első helyet csakis annak köszönheti, hogy egy mérkőzéssel többet játszott le.

Az újszegedi vasárnap veszítették el az első mérkőzést s így hat hetes vezetés után kénytelenek voltak lemenni 11 ponttal a második helyre, de ezen a helyen is csak egy arnyalattal jobb gólaránnyal kerültek a temerinek elé.

A temerini csapat a vasárnapi szép győzelem után megmaradt még a harmadik helyen, de csak a valamivel gyengébb gólaránya miatt. A temerinek esélyei az első hely elérésére nagyon is feljavultak. Egyenlő esélyeik vannak az UTC-vel s valamivel több esélyük van a bajnokság elnyerésére mint a bajnokoknak, mert hét lejátzott mérkőzés után 11 pontjuk van, míg a bajnokok 12 pontot szereztek 8 mérkőzésen. A temerini csapat ha így folytatja könnyen megnyerheti az őszi forduló bajnokságát.

A Zombori SE 9 ponttal a negyedik helyre került. Ez már nagyon szép helyezés, de viszont nagyon bele kell fektünni ha megakarják ezt a helyet tartani. Viszont ez sincs kizárva, hogy még előbbre kerüljenek, de akkor már sok pontot nem szabad veszteniük.

A Bácska kénytelen volt helyet cserélni a ZSE-vel, mert habár neki is 9 pontja van, de a gólaránya gyengébb.

A Bezdáni SE veresége ellenére is megtartotta a hatodik helyet, de ha még egy vereséget szenved, kénytelen lesz lejjebb menni.

A Békéscsabai MÁV is megtartotta a hetedik helyét 6 ponttal, de csak gólarány segítségével.

A Makói AK 1 pontot szerzett vasárnap s így a 9. helyről a 8-ra ment fel 6 pontja van és 14:15 gólaránya.

A MOVE Zombori TK a 11. helyről a 9-re ment fel 6 ponttal s ha valamivel jobb gólaránya lenne még feljebb mehetett volna. Remélhetőleg a bajnokság befejezéséig még jobb helyet is el fog érni.

Az Újvidéki MÁV, habár Makón eldöntetlen eredményt ért el, mégis kénytelen volt elhagyni a 8. helyet és a 10-re ment. Neki is 6 pontja van. (Érdekes, hogy 4 csapatnak van 6 pontja, ebből is látható,

hogy a táblázat közepén is nehéz lesz helyet kapni és hogy minden egyes kapott vagy adott gól néhány hellyel viheti előre a csapatot.)

Mezőkovácsháza vasárnapi győzelmével — ami igazán nagy teljesítmény volt — a 13. helyről a 11.-re ment fel, 5 pontja van mint a Szentesi MÁV-nak, mely gyengébb gólaránnyal a 12. helyre került a 10. helyről.

A 13. helyre t MOVE Szabadkai Sport

Más felállításban kell szerepeltetni a zombori Sportot

A Zombori S. E. mint már megirtuk vasárnap Szabadkán vendégszerepelt és 1:0 arányban legyőzte a MOVE Sportot. A zombori csapat habár tartalékkal állt ki, mégis megérdemelten győzött sőt egy kis szerencsével 2—3 gól különbséggel is megnyerhette volna a mérkőzést. Az első féldőben a csapat nem mutatta a legjobb játékot, de a második féldőben mikor a csatársorban Molnár, Mészáros, Huber, Schmidt, Rádi volt míg a halvesorban Protics, Pataki, Durszt játszott sokkal jobban szerepelt a csapat mint ellenfele. — A Szabadkai MOVE Sport több fiatal játékosal próbálkozott, akik elég jól beváltak, de inkább szívvel és lélekkel játszottak mind tudással.

Zahorai kapus kezdé visszanyerni régi formáját, a labdákat biztosan fogja és a kifutásai is mind jók. Szélinger továbbra is jó formában van, kár hogy sokszor elkalandozik. Ivánfi beteg és jól játszott, hibái nem voltak. Protics jó és megbízható fedezet volt. Huber nagyon jól fogta a szabadkaiak centerét, ki különben a legveszélyesebb csatár volt, nem nagyon engedte szóhoz jutni. Pataki szokott formáján alul játszott, nem tartotta meg helyét és a sok szaladgálással szükség

került 4 ponttal.

A Bácsalmási MOVE, habár egy pontot elvett a Bácskától 3 ponttal kénytelen volt megmaradni az utolsó helyen.

Amint látjuk a hetedik forduló hozta eddig a legérdekesebb eredményeket, öt győzelmet és két eldöntetlent. Összesen 25 gól esett, ezek közül a győztesek adtak 15, a legyőzöttek 6-ot 4 gól meg az eldöntetlen mérkőzéseken esett.

Idegen pályán győztek a Temerini TC, Zombori SE és Mezőkovácsháza, saját pályán a Bajai TISE és a MOVE Zombori TK. Ez is az első eset ebben a csoportban, hogy idegen pályán érték el több győzelmet mint saját pályán. Ugy látszik a saját pálya nem nyújt már nagy előnyt.

ség nélkül pazarolja erejét. Ha megszokja azt, hogy összekötőjét fogja egyike lesz a legjobb fedezet játékosoknak Zomborban, Molnár ismét kevés labdát kapott. Egy kis szerencsével két gólt is lehetett volna. Mészáros összekötőben többet mutatott mint centerben, de láttuk már sokkal jobban is játszani. Durszt sem centerben sem mint összekötő nem vált be, de a második féldőben mint half nagyon jó játékot mutatott. Schmidt sokat javult és sokkal jobb játékot nyújtott mint a két utolsó mérkőzésen. Rádi is jó volt, különösen a második féldőben. Az elért gól az ő érdeme, de ő sem kapott elég labdát.

A csapatból nagyon is hiányoztak Lukits és Dajcsle, különösen az utóbbi.

Már több mérkőzésen az volt a hiba, hogy a szélsők nem kapnak elég labdát. Ez valószínűleg annak tulajdonítható, hogy a szélsőfedezetek nem rendelkeznek elég hosszú rugásokkal s ezért azt hisszük nem ártana megkísérelni, hogy Huber játsszon szélső fedezetet míg Pataki középfedezetet. Pataki ezen a helyen például Temerinben nagyon is jó bevált.

Nagy az öröm Temerinben

Kitűnő formában van a TTC és legtöbb esélye van a bajnokságra

A Temerini TC vasárnapi szereplése Békéscsabán nagy örömet keltett a községben. Az eredményt már vasárnap délután megtelefonálták. Eleinte senki sem akart hitet adni a 6:1-es győzelemnek, de amikor a csapat visszaérkezett a hosszú utról, annál nagyobb volt az öröm.

A hat gól közül Gyurica négyet lőtt, egyet Dombovári és egyet Sörös, aki a mezőny legjobb embere volt.

A mérkőzés után a Délvidék munkatársa bejelölt Pfau János dr.-ral, a TTC labdarúgó szakosztályának elnökével, aki kijelentette, hogy a csapatot teljesen átszervezték. A temerini csapatban egy idegen nemzetiségű játékos sincs.

A TTC megérdemelné az anyagi támogatást, mert a megszállás alatt is fáradhatatlanul dolgozott a kisebbségi magyar kultúráért. Most három új játékos van: Szegedi, Suhajda, aki bekket játszik és Csongrádi, aki Sö-

rös és Gyurica mellett mondhatnók a legjobb játékerőt képviseli. Csongrádi ugye megy, mint örök gép, motorja a csapatnak. Kollár kapus is tüneményesen véd. A csapat annyira felerősödött, hogy minden NB. II.-ben megállná a helyét. Valószínűnek látszik, hogy a TTC a tabella élére kerül és a forduló után helyet is kap az NB. II.-ben.

Pfau dr. szövegében a csapat beosztását is, s annak a reményének adott kifejezést, hogy jövőre a bácskai csapatok más beosztást kapnak. Békéscsaba és Mezőkovácsháza nagyon messzi van, s az odautazás súlyos anyagi terhet jelent. Ezenkívül a játékosok sem tudnak minden vasárnap elutazni. A bácskai csapatok csoportjába kellene beosztani a szegedi egyesületeket, vagy legalább is azokat a csapatokat, amelyek a Budapest—újvidéki, vagy Újvidék—szegedi vonalon fekszenek.

Az UAC meghosszabbította pályabérlését. Az újvidéki pályakérdés rendeződött, amennyiben az UAC újabb 12 évre meghosszabbította a Horthy Miklós pálya bérlését.

ADAI SC BÁCSPOLDVÁRI AK 6:0 (6:0)

I. oszt. bajnoki mérkőzés. A hazai csapat nagy fölényrel játszott és megérdemelte a győzelmet. Az első gól a 10. percben esett Dudvarszki révén. Cömlövők még Török és Vállai (2, 3). Kitűntek még Malics, Rasztik, Géczy, Baja I. és Baja II.

Magyarország gyeplabda válogatottjának győzelme. Magyarország gyeplabda válogatottja 1:0 (0:0) arányban legyőzte a világhírű német gyeplabdaválogatottat. A győztes gólt a második féldő 4. percében Háray szerezte. A mérkőzésen megjelent vitéz ifjú nagybányai Horthy Miklós Magyarország volt brazilai követe és a budapesti német követség teljes tisztára is

ZÁGRÁB:

Gragyanszki Licsanin 14:0 (6:0). A Gragyanszki hengerelt. ZET—Villanytelep—Zselyencsár 1:1 (0:0). HASK—Rendőrségi TC 3:1 (0:0). Uszkok—VUK 3:2 (2:1). Grafiká—Jarug 2:0 (2:0). Sparta—Kvaternik 2:1. Bajnoki mérkőzések.

Bácsalmási sporthirek. A bácsalmási Levente Egyesület választmányi ülésén elhatározták, hogy kifejlesztik az asztali tenisz, torna és birkózó szakosztályokat. Előkészületeket tesznek arra is, hogy a jövő nyáron minél jobban fejlesszék a bérelt Udvardy-strandfürdőt. Ezzel kapcsolatban mindjobban felkarolják az uszósportot is. Az uszószakosztály vezetésével Dörner Ferencet bízták meg. — A bácsalmási tüzoltók tekeversenyén Patocskai Sándor nyerte az első díjat 16 fával, második Brandt Béla 14, harmadik Mandler Máttyás 13 fa.

KÖZGAZDASÁG

Svájc műanyagokkal sem tudja magát ellátni

(MN) Svájc, mely a háboru első évében még merév elzárkózást tanusított minden műanyaggal szemben, az utóbbi időben mind többet foglalkozik a műanyag-előállítás problémáival. Erről a kérdésről Zürichben nemrég Karrer nobeldíjas egyetem tanár tartott igen érdekes előadást. Karrer professzor szerint egyedül a fából nyert cellulóze az az alap, amelyen Svájc bizonyos fokig önálló műanyagipart építhet ki magának. Szintetikus benzín és kaucsuk előállítására Svájc szénhiánya miatt még csak nem is gondolhat. De ha lenne is elég szene, Svájc akkor is túl kisország ahhoz, hogy az ehhez szükséges hatalmas beruházásokat elviselhesse. A svájci kémiai ipar számára csak olyan szerves kémiai műanyagok előállításának lehetne jövője, amelyekhez mennyiségileg kevés nyersanyagra és minőségileg magas színvonalon álló munkára van szükség. Végeredményben tehát az a helyzet, hogy azok a remények, hogy a háborus szükséghelyzettel

erőteljesebb pótananyaggyártással eredményesen szembe lehetne szállni, csak nagyon kis részben mehetnek teljesedésbe. Az erőltetett műanyaggyártás helyett Karrer professzor a következő javaslatok mellett foglal állást:

1. A vízienergiák erősebb kiépítése és fűtési és háztartási célokra való felhasználása. Áramkivétel ellenértékékként szén és más nyersanyagok behozatala.
2. Fokozott fakitermelés fűtési célokra, a fagázás gépkocsik és a műostipar szükségletének ellátására.
3. Amennyiben megfelelő szénbehozatali lehetőségek állnak rendelkezésre, a karbidgyártás emelése és a folyékony üzemanyagoknak karbidlapon történő előállítása.
4. A hazai vasércek kivételének cserecélokra való fokozása.
5. A hiányzó orvosszerek, festékanyagok, lakkok és gyanták szintetikus előállításának kiépítése.

A konyhai hulladékok szerepe a német sertéshizlalásban

Mint hogy a hús- és zsírtermelés emelése elsősorban a takarmányellátás kérdése, Németország természetesen nagy erőfeszítéseket tesz az összes rendelkezésre álló takarmánytartalmak mozgósítására. Ezek közé tartozik — mégpedig nem is utolsósorban — a konyhai hulladék is, melynek hasznosítására már régebben külön szervezet alakult.

A háboru következtében fellépő építési nehézségek ellenére, melyek erősen akadályozták új sertéshizlalók létesítését, a szervezet munkája évről-évre jelentősebb eredményeket mutat fel. A legújabb adatok szerint a szervezet 1250 községben naponta 1,8 millió kilogramm konyhai és étel-miszerhulladékot gyűjt össze. 1941-ben e-

zen a módon a rendszeres termelés kiegészítésére pótlólag 15 millió kilogramm húst és zsírt sikerült termelni, amivel a szervezet eddigi teljesítménye 1937 óta összesen 60 millió kilogrammra emelkedett. Az így felhasznált hulladékok olyan takarmánymennyiségeknek felelnek meg, melynek termelésére 75.000 hektár szántóföldre lenne szükség.

Ezzel azonban a lehetőségek kiaknázása még mindig nem érte el a csúcspontját. Egyes városokban a hulladékok gyűjtése eddig azért nem valósult meg, mivel új hizlalók létesítése építőmunkások hiányában nehézségekbe ütközik. Hogy a sok értékes hulladék mégse menjen veszendőbe, legújabb rendelkezések jelentek meg a

városi hulladékoknak a mezőgazdák számára való gyűjtésére. Városi konyhahulladékokban elsősorban azok a közelben fekvő mezőgazdasági üzemek részesülnek, amelyek saját kocsijaikkal tudják a szállítás kérdését megoldani.

Ezer ócskavas- és fémkereskedő kapott vásárlási engedélyt

A Vashulladék Értékesítő közlése szerint azok az ócskavas- és fémkereskedők akik az 1939. IV. tc. hatálya alá tartoznak és az iparügyi miniszter leirata értelmében vásárlási igazolványt nem kaptak, sem ócskavas és fémhulladék, sem pedig hasznanyag vásárlásával és eladásával nem foglalkozhatnak. A telepükön tároló ócskavas, hasznos és fémanyagot egy tételben adhatják el vásárlási igazolvánnyal rendelkező kijelölt cégeknek.

Vásárlási engedélyt közel 1000 ócskavas- és fémkereskedő kapott. Most ezekre a kereskedőkre hárult az ország egész ócskavas és fémanyagának gyűjtése és beszolgáltatása, amely tulnyomórészt zsidó kézben volt.

Az árpa mint kenyérmag

Mint több más európai országban, Németországban is bevonták az árpát a kenyérellátásba. Ezzel kapcsolatban a közönség körében felmerült a kérdés, hogy az árpa mily mértékben alkalmas kenyérmagnak. A német gabona- és takarmányellátás központi gazdasági hivatala válaszul rámutat arra, hogy az árpának kenyérmagként való felhasználása korántsem modern, vagy kizárólag gazdasági kényszerüsből fakadó újítás. A mai Németország területén a történelmi idők hajnalán az árpa volt a legelterjedtebb kenyérmag és Közép- és Délnyugat-Németország egyes részein még is szokásban maradt a rozsliszttel árpaliszttel való keverése. Egyes különleges kenyérfajták előállítására a pékeknel is általános az árpaliszttel való vegyítés. A vegyes árpa-rozs-kenyér a tiszta rozskenyéret emészhetőség szempontjából messze felülmúlja.

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(14)

Benzint vett fel és amennyire ócska kocsijától kitelt, rohant vissza Kent-be. A leány elutasító viselkedése ellenére is, szíve ugrált az örömtől, hogy újra megláthatja.

A friss levegő jól esett neki, az éjszaka jószaga volt. Elragadtatva gondolt a szalonnára és a tojásra. És kicsoda élvezet lesz megetetni a leányt! Túrelmetlenül számolgatta az állomásokat, melyek még hátra vannak.

Leereszkedett a végső dombrol és csendben, leoltott lámpával hajtatott el Bowers háza mellett. Egy negyed mérfölddel odébb befordult a fák közé és otthagya a kocsiját. Nem mert messzebb menni vele, nehogy a lámpafény elárulja jöttét a négereknek.

A zsákot a vállára vetve nekiindult, hogy felkapaszkodjon a dombra. Kis zseblámpája segítette, hogy kikerülje a gödröket. Befordult az egykori erdei útra és zseblámpája segítségével rátalált az ösvényre, melyet az előbb taposott magának. Most rövidebb volt az út.

Ahogy kiért a régi ház elé, a hold éppen felkelt az öböl felett és pirosas fényt vetett a hejrárt oszlopaira. A ház mintha meglelt volna halva. Sehol semmi viláosság és a csend szinte nyomasztóan nehezedett az emberre. Az egész képen valami kísérteties jelleg ömlött el. de a falakon belül valahol egy nagyon valóságos leány rejtőzött. Pusztá gondolatára Weir szíve hevesebben kezdett dobogni.

Felsietett a pár lépcsőfokon. Az ajtó be volt zárva. Az ablaktáblák betéve. Erről az oldalról nem lehetett bejutni a házba. Ahogy Weir fület az ajtóhoz nyomta, belülről ütemes kalapácsolás hallatszott. A különös neszre jeges rémület fogta el, anélkül, hogy megtudta volna mondanivalóját. Óvatosan megkopogtatta az ajtót, mire a kalapácsolás megszűnt. Weir várakozott, de a kopogásra nem jött válasz.

A fal mentén felburjánzott giz-gazon át oldalt került a háznak. Erős fodormentaszag szállongott a levegőben. Az ablakpárkányok magasan Weir feje felett voltak. Létra nélkül lehetetlen feljutni rájuk. Egyszerre az ütemes kalapálás újra elkezdődött, egyenesen a feje felett Weir megállt, mintha lábai a földbe gyökeresek volna.

Az ütések hangosabban hallatszottak, talán mert ezen az oldalon több ablak volt kitérve. Weir megállapította, hogy a nesz a legszélsőbb ablakból jön. Merőn odairányítva tekintetét, Weir kis világos foltot pillantott meg. Az ablak el volt függönyözve, de egy lyukon kiszűrődött a viláosság. Weir felvett egy kavicsot és megdobta vele az ablakot. A nesz nyomban megszűnt. De a függöny nem mozdult.

— Kislány, — szólt Weir lágyan — Cawdin-kislány! Jöjjön le és eresszen be. Itt vagyok az ennalóval.

Semmi válasz.

Apróhirdetések

Sarokház a város központjában, bérpalota építésére alkalmas telek azonnal eladó. Bővebbet Szenteleky Kornél ucca 8. a-2610

Mindenszentekre korszor nagy választékából legutánvosabban szerezheti be Durante kertészetében. Szt. István ut. a-2598-f

Bezdánban Lang János géplakatosmester, jóházból való fiut tanoncnak felvesz azonnalra. a-2604-Ack

Olcsó 2 szoba előszobás lakásomat, különálló házban, elcserelném, 3 szobás szép lakásért. Cim a kiadóban. a-2613-f

Eladó 1 hold prima föld a bezdáni uton, ugyanott egy mángorló eladó. Rókus ucca 7. a-2615-f

Vasárnap este 9 után a Nemzeti mozi és a Rókus ucca között elveszett egy arany női karkötőóra. Kérem a becsületes megtalálót, illő jutalom ellenében adja át Halász Erzsébet, Petőfi ucca 6 szám. alatt. a-2621

Uzlethelviséget keresek a központban. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. a-2623-f

Jóházból való fiu fodrásztanoncnak elmenne. Cime: Dzsinitis Antal, Zombor, Felsőváros 342. a-2622-f

Családos gépészkövacs elhelyezkedne bármilyen géphez, lehetőleg malomba. Vörös Károly, Zombor, Vásártér 11 szám. a-2619-f

Kifutólány vagy fiu felvétetik esetleg félnapra is Jány sorsiegyiroda. Széchenyi István körut 27. a-2620-f

Különböző nagyságu ládák eladók. Vadász-kürt R. T. Zombor. a-2612

Telefonszámunk 2—07.